

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

w ZESPOLE SZKÓŁ nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Wieluniu w roku 2025/2026

1. Postawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, poz. 60
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach
- Rozporządzenie MEN z 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania.
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 września 2023. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325).

2. Cel główny

Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

W Zespole Szkół nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Wieluniu w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog).

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Doradca zawodowy czyli nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole:

1. Systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów ostatniej klasy poziomu edukacyjnego (trzecia klasa branżowej szkoły zawodowej i piąta klasa technikum) na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
2. Prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
3. Opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, pedagogiem, programu, o którym mowa w § 5 ust. 1, oraz koordynuje jego realizację;
4. Wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 5 ust. 1; Dziennik Ustaw – 3 – Poz. 1675
5. Koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów (ogólnych i zawodowych):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:

4.1 Oddziały klasy trzeciej branżowej szkoły zawodowej I stopnia i piątej klasy technikum.

A Cel doradztwa zawodowego

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w szkole jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

B Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;

2.2 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;

2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;

2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;

2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;

2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;

2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;

2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, poza formalnego i nieformalnego;

3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

3.4 analizuje i wskazuje możliwości kontynuowania nauki;

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy przewidując skutki własnych decyzji;

4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

C Warunki i sposoby realizacji

Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- Podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego gdzie doradca zawodowy prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi;
- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego i kształcenia zawodowego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - a) bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów
 - b) zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - c) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

4.2 Rodzice

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań z doradztwa zawodowego” w szkole są również rodzice. Działania skierowane do rodziców będą szczegółowo wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań doradztwa zawodowego na rok szkolny 2025/2026, sporządzone na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb.

4.3 Nauczyciele

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań z doradztwa zawodowego” w szkole są także nauczyciele. Działania skierowane do tej grupy odbiorców będą szczegółowo wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań doradztwa zawodowego na rok szkolny 2025/2026.

5. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu doradztwa zawodowego

Skuteczna realizacja działań z doradztwa zawodowego w szkole wymaga przeprowadzenia diagnozy potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli, zasobów szkoły i sojuszników w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Metody diagnozy przyjęte w szkole:

- rozmowa z uczniami na lekcji wychowawczej;
- rozmowa z rodzicami podczas spotkania z rodzicami;
- rozmowa z nauczycielami podczas rady pedagogicznej;
- diagnoza otoczenia społeczno-gospodarczego pod kątem kontynuowania i podjęcia współpracy.

Tabela 1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2025/2026

Lp.	Tematyka/działania	Metody i formy	Osoby odpowiedzialne	Termin
1.	Analizowanie potrzeb doradczych uczniów, nauczycieli, konsultacje z Dyrekcją pedagogiem, nauczycielami, uczniami, lokalnymi pracodawcami	Rozmowy, kontakty e-mail, wywiad	Doradca zawodowy	Cały rok szkolny
2.	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego wynikające z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego . Zgodnie z treściami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325).	Praca w grupie, wykład, pogadanka, test, burz mózgów, dyskusja, plakat	Doradca zawodowy	Wg planu zajęć
3.	Organizacja praktyk zawodowych u pracodawców	W ramach kształcenia	Wychowawcy, opiekun praktyk zawodowych,	Wg planu praktyk
4.	Organizowanie wizyt, wycieczek do zakładów pracy	Promocja kierunków kształcenia	Wychowawcy, opiekun praktyk zawodowych, nauczyciele, doradcy zawodowi	Cały rok
5.	Pomoc w organizacji Dni Otwartych Szkoły	Promocja kierunków kształcenia	dyrektor, doradcy zawodowi, pedagog szkolny, nauczyciele	Marzec/kwiecień
6.	Systematyczne gromadzenie, aktualizacja i udostępnienie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.	Pomoc w korzystaniu z materiałów, prowadzenie tablicy informacyjnej	Doradca zawodowy	Cały rok szkolny
7.	Współpraca z rodzicami. Promocja działań doradcy zawodowego	Kontakt podczas zebrań	Rodzice uczniów	Cały rok szkolny

	informacja na stronie szkoły, fb, rozmowy indywidualne			
8.	Podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie warsztatu pracy doradztwa zawodowego .	Seminarium, warsztaty, szkolenia, wykład interaktywny	Doradcy zawodowi	Cały rok szkolny
9.	Spotkania Sieci Doradców Zawodowych	Warsztaty, szkolenia	doradcy zawodowi	Wg oferty
10.	Doradca członkiem zespołu ds. rekrutacji	Spotkania w szkołach, pomoc w organizacji Dnia Otwartego	Dyrektor doradca zawodowy nauczyciele	Cały rok szkolny
11.	Realizowanie działań informacyjno-doradczych we współpracy z innymi podmiotami	współpraca	Nauczyciele, dyrektor, doradcy	Cały rok szkolny
12.	Wspomaganie nauczycieli oraz środowiska szkolnego w zadaniach związanych z doradztwem zawodowym	współpraca	Doradca, Nauczyciele, Pracownicy szkoły	Cały rok szkolny
13.	Organizacja spotkań z przedstawicielami uczelni, szkół policealnych, szkół zawodowych	Promocja kierunków kształcenia	Doradca, Nauczyciele, Dyrektor szkoły	Po umówieniu terminu
14.	Śledzenie losów absolwentów	współpraca	Doradca wychowawcy nauczyciele	Na bieżąco cały rok
15.	Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez współpracę z pracodawcami i instytucjami regionalnymi tj. założeniami kierunków rozwoju polityki oświatowej na rok 2025/2026	Współpraca z pracodawcami, instytucjami promowanie umiejętności kluczowych	Doradcy, pracodawcy, nauczyciele, dyrektor	Cały rok szkolny
16.	Śledzenie zmian dotyczących poradnictwa edukacyjno-zawodowego	MEN wytyczne	Doradca zawodowy	Na bieżąco
17.	Ewaluacja działań przedstawienie sprawozdania z realizacji działań		Doradca zawodowy	Czerwiec 2026

Zasady realizacji działań programu w przypadku zdalnego nauczania mogą być realizowane z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej zapewniających wymianę informacji między nauczycielem, uczniem lub rodzicem.

Wytyczne do pracy zdalnej :

- Lekcje zdalne on-line,
- Przesyłanie materiałów drogą elektroniczną,
- Wykorzystywanie mediów społecznościowych do: kontaktów z uczniami, przekazywania ważnych materiałów i informacji oraz do konsultacji indywidualnych,
- Stała aktualizacja zakładki doradca zawodowy na stronie szkoły.

Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

2.1 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieluniu

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym;
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- prowadzenie spotkań z rodzicami.

2.2 Współpraca z lokalnymi regionalnymi pracodawcami zakresie:

- realizacja praktycznej nauki zawodu u pracodawców;
- wycieczek zawodoznawczych;
- wizyt studyjnych;
- spotkań z uczniami;
- spotkań z właścicielami firm, jako przykładem ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy;
- w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

2.3 Współpraca ze szkołami programowo wyższymi (uczelnie, policealne szkoły zawodowe, CKU):

- w zakresie promocji oferty kształcenia poprzez bezpośrednie spotkania przedstawicieli z uczniami w szkole;
- w zakresie organizacji Dni Otwartych;

- w zakresie realizacji zajęć dla uczniów na terenie uczelni;
- prowadzenie wykładów i warsztatów o charakterze zawodoznawczym.

2.4 Współpraca cechami rzemiosł różnych i małej przedsiębiorczości, izbami rzemieślniczymi:

- udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle;
- współorganizowanie szkoleń zawodowych w formie nauki danego rzemiosła;
- wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie mogą realizować praktyczną naukę zawodu);
- pośredniczenie w podpisywaniu umów między uczniem i pracodawcą.

2.5 Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy

- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie uczniom porad i konsultacji;
- współorganizowanie różnych przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie usługi doradztwa zawodowego na odległość;
- udostępnianie informacji na temat ofert pracy w kraju i za granicą;
- udostępnianie publikacji m.in. na temat bieżącej sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych – np. dotyczących sytuacji na rynku pracy lub dotacji na założenie działalności gospodarczej.

2.6 Kuratorium Oświaty

- Wsparcie merytoryczne